

תיאור מטרת ויעדי הקורס: חינוך לשלום עוסק בהבניית ראיית עולם התורמת לקידומו של השלום ונותן לסטודנטים חומר למחשבה ולדין וכלים להתמודדות עם קונפליקטים ועם הפוטנציאל לחיים בעידן השלום. הקורס יעסוק בשני מעגלים עיקריים: חינוך לשלום ברמה האישית והבין אישית, וחינוך לשלום ברמה החברתית-לאומית. ברמה האישית נעסוק במושגים כמו קבלה, חמלה וחוסר שיפוטיות ונתרגל אותם על עצמינו בדרכים שונות. נתייחס למושגים כמו אחר ותפיסת האחר ברמה אישית וחברתית. ברמה החברתית לאומית הקורס יציג תיאוריות וגישות מרכזיות בחינוך לשלום תוך התייחסות ליישומיו בחינוך הפורמלי והלא פורמלי.

נהלי נוכחות: נוכחות חובה

אופן ההוראה: שיעורים פרונטאליים, עבודה בקבוצות קטנות, תרגילים, דיונים, סרטים.

הערכת הסטודנטים בקורס: פירוט של האופן בו ימדדו ויוערכו הסטודנטים בקורס (אלו מטלות, ומה חלקן בציון הסופי)

1. מטלה 1 - הצגת מצגת המתארת את סיכום פעילות השדה שנעשתה. כעשר דקות, חובה אך ללא ציון.
2. מטלה 2 – עבודה מסכמת (תוגש כשלושה שבועות אחרי מועד סיום הקורס). 100%

נקודות זכות: 2

שנה אקדמית: 2019-2020

סמסטר: א

שעות: יום ג 10-12

מיקום: מיקום ההוראה (בניין וחדר)

שפת הוראה: עברית

תואר: שני

אפיון הקורס: קורס חובה

מחלקה אחראית: התוכנית לניהול וישוב סכסוכים

שם המרצה: ד"ר טל ליטבק הירש

פרטי קשר: litvakhi@bgu.ac.il

טלפון במשרד:

דוא"ל: litvakhi@bgu.ac.il

שעות קבלה: ימי שלישי בתאום מראש

עדכון אחרון: 10-09-2019

תוכן הקורס/ מבנה הקורס

שבוע 1: מהו חינוך לשלום, הגדרות ומודלים מרכזיים.

קריאת חובה:

1. Harris, I. M. (2004). Peace education theory. *Journal of Peace Education*, 1, 5-20.

קריאת רשות:

1. Salomon, G. (2002). The nature of peace education: Not all programs are created equal. In: G. Salomon & B. Nevo (Eds.), *Peace education: The concept, principles, and practices around the world*. (pp. 3-13). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
2. Kupermintz, H. (2009). Aptitude for peace: towards an instructional theory of peace education. In D. Berliner and H. Kupermintz (Eds). *Fostering change in institutions, Environments and people*. Routledge press. 219-230.

שבוע 2: מהו חינוך לשלום, הגדרות ומודלים מרכזיים.

קריאת חובה: המשך משבוע שעבר

קריאת רשות:

שבוע 3: זהות, אחר, ואמונות חברתיות בתנאי קונפליקט- הבנת המרכיבים הפסיכולוגיים העומדים בבסיס הקונפליקט בישראל וההקשים ביחס לחינוך לשלום.

קריאת חובה:

1. קריאת רשות: 1. בר-טל, ד. (2007). לחיות עם הסכסוך: ניתוח פסיכולוגי-חברתי של החברה היהודית בישראל (פרק 1). ירושלים: כרמל.

שבוע 4: דמוניזציה והידברות בחינוך לשלום

קריאת חובה: 1. אלון, נ. עומר, ח. (2005). השטן שבינינו מדמוניזציה להידברות. 9-13, 111-136.

קריאת רשות:

שבוע 5 : אחרות ודיאלוג

קריאת חובה: 1. בר-און, ד. (2005). על האחרים בתוכנו: תמורות בזהות הישראלית מנקודת ראות פסיכולוגית חברתית. הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון, 11-20.

שבוע 6-7: חינוך לשלום בישראל – מודל עקיף וישיר (הצגת המודל ועבודה בקבוצות קטנות)

קריאת חובה – 1. בר-טל, ד', רוזן, י' (2010). הינוך לשלום בחברות המערבות בסכסוך בלתי נשלט: מודל עקיף וישיר. עיונים בחינוך, 3, 12-36.

שבוע 8-9 : **חינוך לשלום בהקשר הפורמלי: מדיניות ויישומה בבתי הספר** .

קריאת רשות: סלומון, ג. עיסאוי, מ. (2009). *לוח הוועדה הציבורית לגיוש המדיניות הממלכתית בנושא חינוך לחיים משותפים בין יהודים לערבים בישראל*.

זמיר, ש. (2005). זמנים חדשים ספרים חדשים. פנים, 31.

<http://www.itu.org.il/Index.asp?ArticleID=4836&CategoryID=749&Page=1>

ליאון, י' (תשנ"ה) חינוך לשלום: השלכות לטווח הארוך בתחום תכניות לימודים ומיקודן במקצועות במדעי החברה: היבטים פורמליים ובלתי פורמליים. הלכה למעשה בתכנון לימודים, 10-27.

Jews, Israel and Peace in the Palestinian Authority textbooks – Report, June, 2015, 3-5. (Centre for monitoring the impact of peace).

שבוע 10-11: **חינוך לשלום בשדה**.

קריאת חובה: ליטבק הירש, ט. , ובר-און, ד. (2008). מפגשים בראי הזמן. מפגש, 27, 57-80.

קריאת רשות

בר-און, ד. (2006). *ספר את חייד*. הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב. פרק 3. (82-124)

Steinberg, S., Bar-On, D. (2009). The Other Side of the Story: Israeli and Palestinian Teachers Write a History Textbook Together. *Harvard educational review*, 79(1).

Bekerman, Z. (2007). Developing Palestinian-Jewish bilingual integrated education in Israel: Opportunities and challenges for peace education in conflict societies. In Z. Bekerman & C. McGlynn (Eds.), *Addressing ethnic conflict through peace education: International perspectives* (pp. 91-106). Palgrave Macmillan.

העשרה: מאמר ב"הארץ" שעוסק ביישום הספר הדו נראטיבי בבתי ספר:

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1190986.html>

(אופציה לצפיה בסרט דקומנטרי "סיפורי חיים בקבוצות קונפליקט").

שבוע 12 : **חינוך לשלום באזורי קונפליקט בעולם**

קריאת רשות

Salomon, G. and Nevo, B (Eds).(2005) *Peace Education*. NJ: Lawrence Erlbaum. Chap 6.

שבוע 13 : **הצגת הפרויקטים של הסטודנטים**. (ראה עבודת שדה)

התכנית לניהול וישוב סכסוכים
برنامج إدارة وتسوية النزاعات
The Conflict Management
and Resolution Program